

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

м. Київ
КНУБА

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

ПСИХОЛОГІЯ ОНЛАЙН-ОСВІТИ: НОВІ ГОРИЗОНТИ

Сучасний світ переживає глибоку трансформацію у сфері освіти. Те, що ще десять років тому сприймалося як вимушений або допоміжний формат, сьогодні стало невід'ємною складовою освітнього простору: йдеться про дистанційне та онлайн-навчання. Онлайн-освіта відкриває перед людиною унікальні можливості для розвитку: вона дає змогу навчатися у зручному темпі, поєднувати навчання з роботою, сім'єю та іншими життєвими обов'язками. Водночас цифрова трансформація освіти висуває на перший план психологічний вимір: важливо зрозуміти, як саме людина сприймає, засвоює та емоційно переживає процес навчання в цифровому середовищі, які труднощі та ресурси виникають у такому форматі, і які умови потрібні для його психологічної комфортності та ефективності [2, 3, 5, 8, 9]. Метою статті є визначення умов психологічно безпечного цифрового освітнього середовища, а також основних чинників підвищення якості, креативності та суб'єктності учасників онлайн-навчання.

Одним із головних досягнень сучасних технологій, на нашу думку, є створення нового типу освітньої взаємодії. Саме віртуальні платформи дозволяють налагоджувати комунікацію між викладачем і студентом незалежно від часу та простору. Водночас така взаємодія, наголошують дослідники, має і психологічні наслідки: зміщується фокус із зовнішнього контролю на внутрішню відповідальність, із колективного середовища – на індивідуальний підхід, що змушує по-новому осмислити роль емоційної підтримки, емпатії та мотивації у процесі навчання [4, 9, 10, 11]. Однак потрібно зауважити, що розвиток онлайн-освіти породжує і певні виклики. Зокрема, відсутність живого спілкування може призвести до зниження рівня соціальної взаємодії, почуття ізоляції або втоми від постійного перебування у віртуальному середовищі. Психологи зазначають, що саме тут надзвичайно важливою стає роль емоційного інтелекту та здатності підтримувати «людський вимір» у технологічному просторі. Уміння викладача створити теплу атмосферу навіть через екран – це новий етап психологічної майстерності, який вимагає від нього не менше зусиль, ніж традиційна форма навчання [9]. Наразі можна впевнено стверджувати, що ефективність онлайн-освіти безпосередньо залежить від рівня психологічної готовності студента.

Самодисципліна, вміння керувати часом, планувати день і знаходити внутрішню мотивацію – ключові чинники успіху. На відміну від традиційного навчання, де контроль і стимул йдуть «ззовні», дистанційне середовище вимагає саморегуляції, внутрішньої зрілості та свідомого підходу до процесу пізнання [6]. Таким чином, психологічна підтримка здобувача освіти в цьому контексті набуває нових форм. Це може бути як індивідуальне консультування, так і створення спільнот взаємопідтримки серед студентів. Особливо важливо навчати молодь не лише академічним знанням, а й навичкам самопізнання, усвідомлення власних емоцій і вмінню з ними працювати. Адже часто причина втоми, прокрастинації або втрати інтересу до навчання криється не у складності матеріалу, а в психологічній перевтомі, відсутності ресурсів і відчутті соціальної ізоляції [6]. Безперечно, онлайн-освіта розкриває великі можливості для розвитку особистості. Вона допомагає людині відчувати свободу вибору, навчає приймати рішення самостійно, формує відповідальність за власне майбутнє. Це сприяє формуванню особистісної зрілості – людина починає краще розуміти свої сильні сторони, вчиться долати труднощі, віднаходить внутрішні ресурси для самореалізації [4]. Не менш важливо, що дистанційне навчання сприяє розвитку критичного мислення. Завдяки онлайн-курсам, вебінарам та інтерактивним платформам здобувачі отримують доступ до великого масиву інформації, яку необхідно не просто запам'ятати, а проаналізувати, порівняти та критично оцінити. Така інтелектуальна взаємодія з контентом стимулює формування нових когнітивних навичок, сприяє розвитку критичного мислення та розширює світогляд. У результаті людина починає мислити гнучкіше, легше адаптується до змін, відкрито сприймає нові ідеї й технологічні новації [1].

Крім того, онлайн-освіта стає потужним інструментом розвитку соціальних навичок. Попри віддалений формат, сучасні цифрові технології дозволяють активно взаємодіяти — брати участь у групових проєктах, обговореннях, дискусіях. Це не лише підтримує соціальні зв'язки, а й допомагає розвивати емоційну компетентність, вміння слухати інших і аргументовано висловлювати власну думку. Такі аспекти сприяють формуванню відчуття належності до спільноти навіть у віртуальному середовищі [1, 7]. Психологічно важливо й те, що онлайн-освіта формує в здобувачеві почуття контролю над власним життям. Можливість самостійно обирати час, темп, формат навчання створює відчуття автономії та впевненості. Це позитивно впливає на емоційний стан, адже людина відчуває, що сама керує процесом свого розвитку [7]. Таким чином, цифрове навчання не лише трансформує освітній процес, а й змінює самі підходи до пізнання, взаємодії та професійного розвитку. Однак ефективність онлайн-освіти визначається не лише технологічними можливостями, а передусім тим, наскільки психологічно безпечним і підтримувальним є цифрове освітнє середовище. Саме відповідні психологічні умови спроможні забезпечити

продуктивну навчальну діяльність, активізувати творчий потенціал і посилити суб'єктність здобувача. Психологічно безпечне цифрове освітнє середовище, на наш погляд, передбачає: відчуття захищеності та довіри, коли учасники не бояться висловлювати власні думки, ставити запитання чи допускати помилки; передбачуваність і прозорість освітнього процесу (зрозумілі інструкції, правила, критерії оцінювання); психоемоційну підтримку, чутливість викладача до стану студентів, відкритість до діалогу; повага до індивідуального темпу навчання, можливість повторювати матеріал, обирати зручний для цього формат; інформаційну та цифрову безпеку, захист персональних даних, етичне використання цифрових ресурсів; інклюзивність і недискримінацію, створення умов для рівного доступу до навчання всіх учасників.

Серед основних чинників підвищення якості, креативності та суб'єктності в онлайн-навчанні можна виокремити такі: активні методи взаємодії (проектні завдання, дискусії, кейси, колаборативні інструменти), що стимулюють творче мислення; автономію здобувача – можливість обирати стратегії навчання, планувати власний освітній маршрут; розвинену цифрову компетентність викладача й студентів, уміння ефективно використовувати онлайн-інструменти; зворотний зв'язок високої якості, який є своєчасним, конструктивним і мотивувальним; емоційну залученість, створення атмосфери співпраці та партнерства, що підтримує внутрішню мотивацію; гейміфікацію й інтерактивність, які підсилюють інтерес, креативність і пізнавальну активність; рефлексію та самооцінювання, що формують суб'єктність, відповідальність і здатність здобувача усвідомлювати власний поступ. Такий комплекс умов і чинників дає змогу створити цифрове освітнє середовище, у якому здобувач не лише отримує знання, а й активно формує власний творчий потенціал, підвищує якість навчання та розвиває внутрішню готовність до професійного зростання.

Підсумовуючи, можна сказати, що психологія онлайн-освіти – це новий напрям досліджень, який поєднує у собі технологічний прогрес і глибоке розуміння людської природи. Вона допомагає не лише вдосконалювати навчальні методики, а й будувати більш людяне, підтримувальне середовище у віртуальному світі. Саме у поєднанні технологій і психології відкриваються нові горизонти розвитку сучасної освіти.

Список використаних джерел

1. Кравченко А. А., Кизименко І. О., Красильнікова О. В., Гусева Н. Ю. Етика в цифровому суспільстві: виклики та перспективи. *Культурологічний альманах*. 2025. № 1. С. 215–232. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/550> (дата звернення: 14.10.2025).
2. Красильник Ю. Освітній контекст цифрової трансформації. *Освіта, Право та Публічне управління – новітні тенденції розвитку* : тези доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції, 30–31 березня 2023 року. С. 13–18. URL: <https://www.knuba.edu.ua/zbirnyk-osvita-pravo/> (дата звернення: 08.11.2025).

3. Красильник Ю. С. Технології EdTech у системі реалізації освітніх програм за спеціальністю «Професійна освіта». *Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства* : збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 25–29 квітня 2024 року. Ірпінь, 2024. С. 162–167. URL: <http://surl.li/mewdjf> (дата звернення: 08.11.2025).

4. Красильник Ю. С., Мороз І. М. Психологічні чинники самореалізації особистості в освітньому процесі. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 10(56). С. 1624–1638. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/30459> (дата звернення: 06.11.2025).

5. Литвинчук О. К., Красильник Ю. С. Цифрові інструменти в дистанційному навчанні майбутніх бакалаврів професійної освіти. *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* : матеріали VII Міжнародної конференції, 14 листопада 2024 року. Київ, 2025. С. 248–253. URL: <https://is.gd/zcjubd> (дата звернення: 05.11.2025).

6. Нові горизонти психологічної освіти. URL: <https://phm.gov.ua/?p=284266> (дата звернення: 14.10.2025).

7. Особистісний розвиток – відкриття нових горизонтів світобачення. URL: <https://psychologist.com.ua/osobistisnij-rozvitok-yak-vidkriti-novi-gorizonti-svitobachennya/> (дата звернення: 13.10.2025).

8. Рябчун О. В., Красильник Ю. С. Педагогічна майстерність викладача в умовах цифровізації освітнього процесу. *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* : матеріали VII Міжнародної конференції, 14 листопада 2024 року. Київ, 2025. С. 659–662. URL: <https://is.gd/zcjubd> (дата звернення: 07.11.2025).

9. Сучасні технології у психології здоров'я : новий етап практики чи виклик етики? URL: <https://mentalzon.com/uk/post/4194/сучасні-технології-у-психології-здоров'я-новий-етап-практики-чи-виклик-етики> (дата звернення: 13.10.2025).

10. Moroz I. M., Kalenyuchenko R. A., Krasylnyk Yu. S. Psychological problems of conflict-free communication during the educational process in educational institutions. *Наукові перспективи*. 2025. № 10(64). С. 1252–1262. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/30972> (дата звернення: 07.11.2025).

11. Richards D., Viganò N. Online Counseling : A Narrative and Critical Review of the Literature. *Journal of Clinical Psychology*. 2013. № 69(9). pp. 994–1011.

УДК 796+378

Крупеня Світлана Василівна,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,

доцент кафедри фізичного виховання та спорту

Київського національного університету будівництва і архітектури

ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ СПОРТСМЕНІВ

У структурі педагогічної діяльності тренера одне з провідних місць посідають перцептивні здібності, зміст яких визначається педагогічною спостережливістю. Така здібність за умови її розвитку й удосконалювання дозволяє спостерігати внутрішній світ спортсмена, зрозуміти його переживання, оцінити стан, помітити в предметах і явищах навчального

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net